

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. VI. Eucharistia debet subinde moribundo administrari, quamvis existimetur esse in statu peccati mortalis: Extrema Unctio nunquam, si aliquo casu sine prævio signo doloris possit absolvi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

attritionem, remittendo peccata. Et ibidem: Ad primum ergo dicendum, quod petimus ut hoc Sacramentum sit ablutio scelerum; vel eorum, quorum conscientiam non habemus (secundum illud Psalmi: Ab occultis meis munda me Domine) vel ut contritio in nobis perficiatur ad scelerum remissionem; vel etiam ut nobis robur detur ad scelera vitanda.

51.
Non deducitur oppositum conclusionis ex institutione Sacramenti Eucharistiae. Thoro. 2.

Venio ad institutionem Sacramenti Eucharistiae, ex qua (inquit Vasquez supra) oppositum deduci videtur. Sed quid dicit Scriptura Threnorum 2. vers. 14. *Propheta tui viderunt tibi falsa*: nam etiam secundum Lugonem supra num. 16. Extrema Unctio (quae est Sacramentum vivorum) instituta est secundario ad remittenda peccata mortalia: ergo ex institutione Sacramenti Eucharistiae, multo minus ceterorum, praecise qua habent rationem Sacramenti vivi (ut sic loquar) non deducitur oppositum; immo neque ex singulorum institutione particulari, ut satis liquet ex dictis; & amplius constabit ex dicendis proprijs locis.

Igitur omnia quidem Sacramenta instituta sunt ad causandam gratiam; quibusdam tamen superadditum est praecipuum, ne suscipiantur nisi a iustificatis; quae proinde dicuntur Sacramenta vivorum, quia ex praecipuo divino requirunt vitam spiritualem seu gratiam in suscipiente; ita quod peccator accedens scienter cum sola attritione nullum omnino ex tali Sacramento recipiat fructum gratiae; quia ponit obicem peccati mortalis actualis.

Ne autem controversia haec tota appareat speculativa; huiusmodi ex illa deducitur conclusionem practicam:

CONCLUSIO VI.

Eucharistia debet subinde moribundo administrari, quamvis existimetur esse in statu peccati mortalis: Extrema Unctio nunquam, si aliquo casu sine praevio signo doloris possit absolvi.

52.
Causa Conclusionis.

Causa sit iste: Joannes acceptat duellum, committit pugnam, lethaliter vulneratur, signa dat doloris, sed imperfecti tantum, id est, attritionis. Quid facti opus? si desit copia Sacerdotis, Diaconus potest & debet administrare Eucharistiam;

siquidem in extrema necessitate obligamur ex charitate proximo succurrere quocumque medio probabili. Adest Sacerdos; prius absolvat sacramentaliter, quam communiceat agonizantem, vel inungat. Ut quid hoc? quia status gratiae est dispositio necessaria ex praecipuo.

Vides jam differentiam inter Eucharistiam & Extremam Unctionem? Indubie enim solus Sacerdos est validus minister Extremae Unctionis; adeoque nulla potest occurrere necessitas inungendi sine praevia absolutione, nisi tanta esset ignorantia Sacerdotis, ut nesciret verba essentialia, quae profecto moraliter est impossibilis ex hypothesis quod sciat vel ex libro legere, vel ex memoria recitare formam Extremae Unctionis.

Petes, quid faciendum si aegrotus, quia destitutus sensibus, nulla dederit signa doloris? Respondeo: si Catholicè vixit, maxime per frequentationem Sacramentorum, prius absolvetur; quia probabilis est multorum sententia (de qua proprio loco) valere absolutionem: alioquin deficiente probabilitate illius sententiae, inungendus est, ut docet praxis Ecclesiae; ut enim susceptioni huius Sacramenti (inquit Suarius tom. 4. de hoc Sacramento disp. 42. sect. 1. n. 6.) consentire censetur, satis est, quod quacumque probabili ratione praesumatur esse dispositus ad Sacramentum recipiendum, quod semper praesumendum est, quoties contrarium non constat; quia qui malus non probatur, bonus esse praesumitur. Qui autem praesumitur bene dispositus ad justificationem, etiam creditur habere, & revera habet virtute voluntatem suscipiendi illa media, quae hic & nunc ad suam salutem vel necessaria sunt vel valde utilia. Ita hic Auctor, addens in fine ejusdem sectionis, ministrum licite posse dare hoc Sacramentum infirmo sensibus destituto, quamvis credat illum non esse in statu gratiae, dummodò ei constet fuisse attritum.

53.
Quid faciendum sit, si aegrotus nulla dederit signa doloris.

Rectè, quoniam secundum sententiam Suarii (quam secuti sumus conclusione praecedenti) hoc Sacramentum de attrito facit contritum (ut loquitur) quoties suscipiens de novo non peccat in illius susceptione; sed ille recipiens non peccat de novo; nam ratione talis status est incapax novi peccati, & aliàs supponitur attritus; ergo fiet contritus virtute Sacramenti. Porro quae Extremae Unctionis, eadem est Eucharistiae causa, si absit periculum irreverentiae externae; & quia illud plerumque adest, consuetudo habet, ut taliter constitutis solum administraretur Extrema Unctio.

Suaris.

Ex

54.
Illatio.

Ex dictis ulterius infero, omnem illum recipere fructum Sacramenti, quantumcumque sit in peccato mortali, qui absque novo peccato mortali, quâcumque ratione excusetur, accedit ad Sacramentum, si supernaturaliter, saltem per attritionem, fuerit dispositus.

Hucusque de dispositione peccatoris. Sed quid de iusto? Numquid & in illo præter intentionem suscipiendi Sacramentum, necessaria est aliqua actualis & supernaturalis dispositio? Certum in primis est requiri ad minus attritionem ad recipiendum Sacramentum Pœnitentiæ; quippe quæ non ita est dispositio, quàm quasi pars ipsius Sacramenti. Intelligendo igitur quæsitum de actu propriè & strictè dispositivo, Respondeo:

CONCLUSIO VII.

Ad dignam & fructuosam Eucharistiæ (eadem est ratio aliorum Sacramentorum) susceptionem non requiritur in homine iusto præter intentionem actualis aliqua devotio.

55.
Probatio ex Tridentino.

Est communis, & probatur Primò ex Tridentino sess. 13. cap. 7. ubi ad dignam susceptionem Eucharistiæ non requiritur nisi probatio ex Apostolo Paulo 1. Cor. 11. per sacramentalem confessionem; & cap. 8. docet illos sacramentaliter simul & spiritualiter sumere hoc Sacramentum, qui ita se priùs probant & instruunt, ut vestem nuptialem induti ad divinam hanc mensam accedant. Quis autem ambigat hominem iustum, Dei filium adoptivum, vestem nuptialem indutum? Planum quoque est sacramentali confessione non indigere.

56.
Et ex eo, quod olim Eucharistiæ, & hodie Confirmatio ministratur parvulis.

Confirmatur: quia olim Eucharistiæ ministrabatur parvulis, & hodie Confirmatio, in quibus non est alia dispositio, quàm habitualis, nimirum gratia justificans. Claritè idem cernitur in phreneticis & amenitibus, qui priùs habuerunt usum rationis, in quibus proinde prærequiritur voluntas propria, & tamen non est necessaria devotio actualis. Si amentia excusat, quare non etiam inadvertentia? Accedat praxis moderna totius Ecclesiæ conferens Extremam Unctionem infirmo extra usum rationis constituto, in quo nequidem est actualis

Et ex praxi moderna Ecclesiæ.

voluntas & intentio suscipiendi Sacramentum, quæ tamen est magis necessaria.

Sicut ergo ad valorem Sacramenti & fructum in phreneticis & infirmis sufficit voluntas præterita non retractata; pariter ad fructum Sacramenti sufficit devotio virtualis seu habitualis in illis, qui sunt compotes rationis. Quippe certum est ad fructuosam Pœnitentiæ non exigi contritionem (quæ est quasi materia Sacramenti) actualiter existentem & præsentem, quando datur absolutio; similiter neque confessionem; sed sufficit fuisse præteritas, cum morali aliqua connexionem: ergo potiori ratione sufficit devotio præterita, quam habuit aliquis, dum priùs desideravit accedere ad Sacramentum: quid enim aliud est devotio, nisi affectus erga Sacramentum? Hæc autem semper intervenit quoties adultus voluntariè recipit Sacramentum, cum semper debeat præcedere voluntas illam suscipiendi, quæ voluntas perseverat moraliter, quamdiu non revocatur: imò etiam virtualiter ferè semper; quia de facto influit & causat susceptionem Sacramenti. Ita Card. Lugo de Eucharistiæ (de qua est præcipua quæstio) disput. 14. sect. 3. numero 37. & sequentibus.

Sicut ad valorem Sacramenti in infirmis sufficit voluntas præterita non retractata, ita quoad compotes rationis sufficit devotio habitualis.

Que semper intervenit, quoties adultus voluntariè recipit Sacramentum.

Ubi n. 41. confirmat suam doctrinam exemplo Sacrificij, quod causat suum effectum in eo, pro quo offertur, quando in ipso tempore actualis oblationis Sacerdos distractus est, aut sine actuali devotione. Nec dicitur (inquit) in ratione Sacrificij offerri etiam à Christo, qui semper habet actualem devotionem, & ideo semper operatur suum effectum; hoc (inquam) non satisfacit, quia etiam in ratione Sacramenti habet suam efficaciam ab eodem Christo, qui per Sacramenta operatur & applicat sua merita.

57. Confirmatio Lugo nis

Addit: Immo magis videtur pendere in ratione Sacramenti à solo Christo, quàm in ratione Sacrificij; nam Sacrificium ita offertur à Christo, ut etiam verè & propriè offeratur à nobis; & ideo est Sacrificium & oblatio non solum Christi, sed nostra. At verò ut Sacramentum, non est nisi solius Christi, qui per illud significat & operatur gratiam. Ita Eminent. Verè, an falsò, judicet æquus lector; nil enim referet ad doctrinam propositam. Meo certè iudicio falsum est, quod ibi docet.

Ostendo: quia quemadmodum Christus nunc offert sive sacrificat Sacerdotum ministerio, qui se ipsum in cruce obtulit crucientè, & in ultima cœna incruentè; ita etiam nunc conficit Sacramentum Eucharistiæ mini-

58. Refellitur